

KÖZVÉLEMÉNY

HÉTFŐI UJSÁG.

Előfizetési ár:
Egész évre 6 korona, havonként 25 krajczár.

Felelős szerkesztő és kiadó:

ROSTKOWICZ ARTHUR.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Horváth Mihály-utca 7. sz.
Hirdetések árszabály szerint.

Az élelmiszerek uzsorásai.

Szegeden az élelmi szerek rövid néhány esztendő óta oly rohamosan drágulnak, hogy a megélhetés már nemcsak a legszegényebb néposztályra, de a közeposztályra is hovatova lehetetlenné kezd válni. Szeged korántsem volt eddig is olcsó város. A behozatali, kövezet és hidvámossal a közeli falvak lakosságát úgy elzárták a szegedi piacról, hogy az élelmiszerek csaknem teljesen az élelmiszerek uzsorásainak kezében vannak és ezek szabák meg a piaci árakat is. Nincs egészséges verseny — mert a közönség nem a termelőtől közvetlen szerzi be szükségleteit, hanem az uzsorásoktól, akik összevásárolják az élelmiszereket. A szedők és kofák elleni panaszok teljesen jogosultak. Igaz, hogy a rendőrség eltöltötte ezeknek a vásárlást, de ez a tilalom nem komoly, hiszen a rendőrség semmi ellenőrzést nem teljesít. A szedők és kofák a vámok előtt összevásárolnak mindent, sőt a rendőrök szemelattára is.

Persze, az ilyen visszaéléseket nem akarja észrevenni a rendőrség, hiszen a szedőkkel és kofákkal atyafiságos viszonyban van a legénység révén. A várost is óriási kár éri ezzel, mert a tanyai és a szomszédos községekbeli nép a vambházak előtt eladván természetményeit nem jön be a városba bevásárlásokat eszközölni.

De nemcsak a piaci terményekkel vagyunk így. A forgalom megcsappanása a fogyasztó közönség meg nagyobb kizsákmányolásához vezet. Így pl. a hús a legfőbb élelmi cikk, mód felett megdrágult. A mészárosok pedig elkövettek azt a példátlanul álló dolgot, hogy máról holnapra 24 fillérrel fölsápták a márhús-kilójának az árát, holott nem is adnak rendes kilót, mert hiszen alig 80 deka a tiszta hús, a többi pedig — ha ugyan ki van a kiló — csont és nyomtatek.

Ez az indokolatlan eljárás szülte azon mozgalmat, melynek élen a vasúti központi leszámítoló hivatal tisztviselői állanak. Nyíltan kimondják, hogy nem engedjük magunkat kizsákmányolni, hanem szövetkezetet alakítunk és mindennemű szükségleteinket a szegedi piac elkerülésével fogjuk beszerezni. E mozgalomhoz csatlakoztak már az összes vasúti alkalmazottak, tehát kilátás van rá, hogy 600—800 család nem fogja többé a szegedi piacson beszerezni szükségleteit, a mi nagy kár a városnak, de teljesen indokolt. Elvégre is a hivatalnok-osztály nem arra való, hogy teljesen kizsákmányolják és ki legyen szolgáltatva az élelmiszer-uzsorások kenyének kedvenek.

Az is régismert dolog, hogy a sze-

gedi piacson csak másod, harmadrendű élelmiszer kapható, mert az elsőrendű árú kivitelre kerül. Mért fizessen tehát a fogyasztó a harmadrendű árúért olyan árat, mint Budapesten, Bécsben az elsőrendűért fizetnek? Hiszen a szállítási költség alig számbavehető. Pl. az egyik nagyfogyasztó vendéglős, Kass János a hússzükségletét ezek óta nem Szegeden vásárolja, hanem Bécsből rendeli. Ott tisztességes áron elsőrendű húst kap, a milyent Szegeden alig-alig talál.

De a vasúti tisztviselők mozgalmát a többieké fogja követni. Már is hallatszik, hogy a városi tisztviselők is szövetkezetet akarnak létesíteni, hogy az élelmiszer-uzsorások ellen védekez-hessenek. A koczká el van vetve. Vasárnap az Otthon-teremben tartották a tisztviselők első értekezletüket és a hangulatból ítélve egészen bizonyos, hogy a fogyasztási szövetkezet rövidesen megalakul és több száz család megmenekül az élelmiszer-uzsorások körmei közül.

Megsértett küldöttség.

Tudvalevő dolog, hogy a szegedi műkertészek és falkolatulajdonosok beadványt intéztek Pálffy Ferenc polgármesterhez és a város jól fel fogott érdekében kérték, hogy a fokerteszi állásra a jelenlegi alkerteszt, Süveg Mihályt nevezzék ki, mint aki már husz év óta szolgálja buzgón szülővárosát és két év óta ő látja el a saját munkája mellett a fokerteszi teendőket is.

De a műkertészek még külön küldöttséget is menesztettek Pálffy Ferenc polgármesterhez, aki szívesen fogadta őket. Ezután a küldöttség tisztelegni óhajtott dr. Gaál Endre tanácsosnál is, bár tudtak jól, hogy — nem tudni mi okból — ellenséges indulattal viseltetik Süveg Mihály alkertesztel szemben. Arra azonban nem számítottak, hogy ezen ellenséges indulatát velük szemben is éreztetni fogja. Erre vonatkozólag közöljük az alábbi panaszos sorokat:

„Mult szombaton, augusztus 29 én délelőt meggyőződésünk és az ügy iránt való szeretetünkkel kifolyólag huszonegy műkertész iparos tarsunk nevében, mint küldöttség, megjelentünk nagyságos Pálffy Ferenc polgármester ur előtt s átadtuk neki a helyi lapokban is közölt azon írásba foglalt kerelmünket, mely szerint mi, szegedi kereskedelmi műkertészek, Süveg Mihály városi alkertesztnek fokertesztze való kineveztetéséért esedezünk

Ugyanakkor egyikünknek azon ötlete támadt, hogy tisztelegjünk tekintetes dr. Gaál Endre városi tanácsnok urnál, mint a közkereszteti bizottság elnökénél, kifejezést adandó előtte is, hogy Szeged közkeresztete érdekében üdvösnék tartanánk, ha oly egyén kezébe kerülne annak a vezetése, aki szaktudásánál fogva arra első sorban is hivatott s aki tud mindent, hogy mije hol van a városnak — mint olyan ember kezébe, akinek egy-két esztendeig tapogatódnia kell, miattal bekövetkezhet az az állapot, hogy az évi kiadások nem hozzák meg a várt és megkövetelt eredményt.

Pálffy Ferenc polgármester ur, mint okos művelt uriember, a legnagyobb szívélyességgel fogadott bennünket és mintegy oszlopos tisztviselőhöz, méltó udvarias hangon és beszédoen intézte el velünk az elébe vitt kérésünket

Dr. Gaál Endre tanácsnok ur ellenben türelmetlen, nagy hangon adta tudomásunkra, hogy

mi illetéktelenül avatkoztunk a dologba, mi ahoz nem értünk, ha a kertészetről és a város jelenlegi h. fokertesztéről akarunk beszélni, akkor ő hozzá menjünk, majd ő informál bennünket, végül pedig tiszteletteljes elkészítésünkre háttal fordított és nézte a Feketesas-utca képét.

Mi eljöttünk, azt a következtetést vonva le a tekintetes úr nyers fogadtatásából, hogy itt hiába küzd az igazság, a 20 evi szolgálat, mert itt úgy látszik, valami méltóságos ösmerősnek a protegáltja érdekében adatták meg a kinevezési jogot.

Hát jól van, mondjuk, hogy a kertészetet a tanácsnok úr jobban érti, mint mi s ezt el is hisszük neki, mert föltesszük róla: ha nem értené, akkor illetéktelenül nem merne viselni a közkeresztet elnökségének nagyhatalmi állását. Mert ez az állás nem nobile officium, hanem olyan kötelezettséggel járó érdemes tisztség, amelynek viselője kell, hogy az adózó polgárok filléreinek helyes hovaforrását ellenőrizze és tudja is ellőrizni.

De már engedelmet kérünk, amidőn 21 iparos nevében kifogástalan emberekből álló küldöttség megjelen az ilyen érdemes tisztség képviselőjénél, akkor elvárjuk, hogy tudjon annyi ítélőképeséget az illető, amennyi az állásához szükséges s a mennyivel megtudja különböztetni a tisztességes embert a csavargótól.

És voltaképpen kicsoda is dr. Gaál Endre, mint Szeged város közkeresztetének bizottsági elnöke? Ugyebar nem egyéb, mint tiszteletré váró tisztviselője a városnak, akit a polgárság helyez abba a székbe, ahonnan ő az iparosok küldöttségét durva elutasító modorban lezárkóztat meg akkor, amidőn azok csak kéni járulnak az ő nagyhatalmu magas személye elé. Tehat választott tisztviselő, aki a polgárság által megteremtett közköltésből minden hó eisején fölveszi a fizetését és három év múlva ismét azt kívánja, hogy bevalassza a közbizalom és akinek a munkakörébe bizonyára nem tartozik az, hogy az adófizető polgárokkal úgy beszéljen, mint kocsis a lovával.

Tisztelt tanácsnok ur, ön a város hivatalnoka csak, mi pedig azok vagyunk, akik kérges kézzel, de nemes szívvvel gondoskodunk az ön fizetéséről.

Ha önnek nem tetszik a földszagu iparos, ha ön mas gazdát óhajt, legrosszabb esetben otthagyja a hivatalát. Ön mehet, mert az ön helyébe száz ember is jön, aki elvegyi az ön dolgát, de nekünk maradnunk kell, mert ha a 21 közül egy elmegy akkor, csak 20 fizeti — ha másként nem, dobszóra az adót.

Mind ezt azért voltunk kénytelenek a nyilvánosság elé hozni, hogy ezt ne csak a megsértett küldöttség, hanem a nagy közönség is tudja.

Ezek után pedig méltan elvárjuk, hogy dr. Gaál Endre tanácsnok tudni fogja lovagias kötelezettségét és talál módot arra, hogy a hibáját jövategye. Ha nem, jusson eszébe ez az eset a jövő tisztújításkor. Nemcsak a tanácsnok tud háttal fordítani polgároknak, hanem viszont is megtörténhet.

„Milyenek a mai zsidó nők?”

Válasz Éliás Márton cikkére.

Nagy feltűnést keltett Éliás Márton fent czímen közölt cikke. Egész halom levelet kaptunk erre vonatkozólag, a melyek arról győznek meg bennünket, hogy nagyon sok igazán lehet annak a cikknek, hogy Hebron rózsái olyan élesen kelnek ki ellene. Az érdemleges válaszok közül — az audiatúr et altera pars elvénél fogva — az alábbi közöljük:

„Igen tisztelt szerkesztő ur!

Szegeden, a helyi lapok között szükségét potlónak tartottam mindig a „Független Közvélemény” címűt, mert ez magyaros szokimondásával, függetlenül és mindig a közérdekre tekintettel igyekszik bevilágítani úgy az országos, mint a helyi érdekű kérdések labirintusába, és csak annyit személyeskedik, mikor és amennyire a közmorál szempontjából szükséges. Épen azért, mert ilyen helyesen szerkesztettnek ösmerem ezt a lapot, nagyon meglepett Élias Márton rabbinak ebben a lapban megjelent: „Milyenek a mai zsidó nők” című elmefuttatása; meglepett azért, mert legbensőbb meggyőződés szerint ez a cikk sem az igazsággal, sem a magyar hazafisággal össze nem egyeztethető. Az igazsággal azért össze nem egyeztethető, mert a cikk legnagyobb részében a műveltebb, előkelőbb zsidó nők teljesen alaptalan rágalmozása, ami semmi adatokkal nem támogatott merő koholmány. De a magyar hazafisággal meg éppen össze nem egyeztethető, mert bájos, kedves és művelt zsidó hölgyeinket a keresztényekkel való társadalmi érintkezéstől elidegeníti; a keresztények és zsidók közé a vallási bigottéria választó falat visszaállítani törekszik.

Légből kapott valótlan állítás az, hogy zsidó nőnek bármiben hátra maradnának keresztény hölgyeink mögött, akár a családanyai, akár a honleányi kötelességek terén; légből kapott állítás az is, hogy rossz hitvestársak volnának, és hogy vallásukat is szégyenlenék; ha így volna, bizonyára sűrűbb volna a zsidó hölgyek kikeresztelkedése, hiszen oly edes örömet venné fel bármely keresztény felekezeti tagjai között.

Abban lehet némi igaza a cikkírónak, hogy a zsidó nő, ha művelt és fenkölt gondolkozású, bizony nem nagyon lehet elragádtatva (legtöbb esetben) az ő zsidó férje szeretetreméltósága által, de hát ennek nem a zsidó nő, hanem a zsidó férj rendszerint az oka; mert ezek között — tisztelet a kivételeknek — még ma is igen sok a sem tiszteletré, sem szeretetre nem méltó; hát hogy lehessen annak a szép lelkületű zsidónőnek szeretni az urát, ha látja, hogy ez a család, svindlirozást megengedhető üzleti fogásnak tekinti; vagy ha látja, hogy kedves ura férje a művelt társaságot legerősebben szabályaihoz sem akar alkalmazkodni; ha tudja és érzi, hogy életársával nem jelenhet meg tisztes társaságban anélkül, hogy ez őt szerénytelen és ostoba pótfeszkedésével, nagyképszerűségével és egyéb felszeregetéssel ne feszélyezné.

Hogy az alábbi pontban említett diszharmónia a zsidónő és a zsidó férfi között fenforog, de csakis az előkelőbb osztálynál, az onnan van, mert a zsidónő már leánykorától kezdve sűrűbb érintkezést tart fenn a keresztény társaságok nőivel és férfi tagjaival; kevésbé van az ortodox zsidó felfogás befolyása alatt, mint vannak a zsidó férfiak, akik kevés kivételtől eltekintve maguk között eksklusív társaságot alkotnak, egészen külön életfelfogásával a keresztény társadalométól. A zsidó férfinek mindennél előbbrevaló a seft, az üzlet; első sorban gazdag ember, szerencsés kereskedő, csak azután boldog családapa és csak utólag őhajj közbecsülésben álló polgár lenni; ez a keresztényeknél megfordított sorrendben van; — csoda-e, ha az idealizmusra hajló női lélek, az eszmetikának és etikának minden-estetre sokkal megfelelőbb keresztény felfogásnak hódol?

Hogy ez így van és nem másképp, az zsidó szempontból sem baj, magyar nemzeti szempontból pedig valósággal szerencse; mert ez által lehetővé válik, hogy a rossz szokásaitól eltekintve különben értékes, okos zsidó faj a magyar fajba hova-tovább mindjobban beolvadjon és nemcsak sok derék honleányt, hanem sok derék honpolgárt is fog nevelni e hazának, e nemzetnek, amely a bevándorolt zsidóságot testvérül fogadta.

Nem rabbi ur, már mi nem Jerikó falai körül élünk, hanem Magyarországon; mi férfiak is igyekezzünk hölgyeinkhez méltókká válni; hogy amint ők Hebron rózsáiból magyar honleányokká lettek, úgy mi is valjunk igazi magyar daliakká: mert magyar honleány igazán csak ilyet szerethet.

Ujdonságok.

— Gyűlés a „mészárosok” ellen.

A szegedi mészárosok azon cselekedete, hogy minden indok nélkül fölcapták a marhahús kilójának árát 24 fillérrel, nagy elkeseredést szült a városban. Ezen eljárásnak a következménye az a gyűlés, melyet vasárnap tartottak a tisztviselők az Oáthonban. A népes gyűlés elhatározta, hogy fogyasztási szövetkezetet létesít, amely már a jövő hónapban megkezdi működését.

— Fegyelmi a szabadkai kórház-orvosok ellen.

Másfél hónapon át leplegettük a szabadkai Maria Valéria kórház rettenetes botrányait. A megtorlás nem is késelt soká. *Gulner* Gyula belügyi államtitkár, aki erélyes kézzel szedi ránczba a közigazgatás zsebrájkait és kéréhetetlen üldözője minden visszaélésnek, gyorsan intézkedett és elrendelte a fegyelmi vizsgálatot a szabadkai kórház igazgatója, dr. *Wilhelm* Adolf főorvos, a megvádolt orvosok és a bűnös kezelő személyzet ellen. A vizsgálat vezetésével a főispán dr. *Biró* Károly polgármestert bízta meg. Előreláthatólag fel fogják függeszteni állásától az igazgató-főorvost, valamint a bűnös orvosokat is. Ezuttal bejelentjük, hogy a szegedi kórház dolgaival jobbjól foglalkozni fogunk: hatha a belügyi kormány keze itt is lesújt a bűnösökre.

— **Tergina tanfelügyelő ügye.** Kelemtelen meglepetést keltett megveszte az a híre a szegedi és fővárosi lapoknak, hogy dr. *Tergina* Gyula tanfelügyelő nevében valaki hamis előterjesztést tett a közoktatásügyi kormányfőnél, amelylyel az ismeretlen tettes dr. *Tergina* Gyula tanfelügyelő nyugdíjba kérését akarta siettetni. A tettest nem tudjuk hol kell keresni, mert ilyen nemtelen fegyverrel egyetlen ellenfele sem küzdött Tergina ellen. Nekünk sem az volt a célunk, hogy nyugdíjba keressük, hanem megbűnhődjön úgy politikai, mint egyéb bűneiért és mostani állását, amelyre szerintünk érdemtelen, élvezze. A legnagyobb fölháborodással ítéljük el mi is az éretlen tréfát, bárki követte volna is el. Ilyen eszközre nem volt szükség, hiszen a fegyelmi vizsgálat meg van indítva már és bizvást remélhetjük, hogy a megtorlás elmaradni nem fog.

— **Mozgolódás a kaszárnyákban.** A szegedi kaszárnyákban alig van több legénység, mint a mennyi a rendes őrségekre és a készülségre elegendő, de azért a hangulat mégis elkeseredett. Ugy a közös hadseregbeli, mint a honvéd katonák nyíltan hangoztatják, hogy egyetlen óráig sem szolgálnak tovább és még az erőszaknak sem fognak engedni. Mondják, hogy teljes fegyverzetel hagyják el a kaszárnyát, ha a civill gunyáikat nem adják ki. Ez pedig nagyon veszedelmes dolog volna, mert köztudomású, hogy a bakák rendszeren nem lövöldöznek el a kiosztott éles töltényeket, hanem elássák, biztos helyen eldugják és alig van katona, akinek éles tölténye nem volna. Ha hozzáveszszük, hogy az egész monarchiában így gondolkoznak a katonák és együttérez velük a polgárság is, könnyű megítélni, milyen nagy veszedelem származna abból, ha a legénységet haza nem bocsájtánák.

— **Szűkek a szegedi iskolák.** Az idén jóval több tanuló irattak be a szegedi iskolákba, mint a múlt esztendőben, mégis igen sok vidéki szülő el kellett utasítani, mert nincs hely az iskolákban, különösen délvidéki németeket. Még jó, akiket a szomszéd Hódmezővásárhelyen helyeztek el, mert az ottani magyar levegő megmagyarosítja őket, ellenben a Temesvárra távozók nemzeti veszteséget képeznek, mert hiába, német városban szó sem lehet a magyarosodásról. Jó volna, ha a kormány a szegedi tanintézetek megnagyobbításáról gondoskodnék, mert a harmadik gymnasium felállítására is szükség lesz nemsokára.

— Az elhanyagolt Kossuth-szobor.

A szegedi Kossuth-szobor körüli rácsot csak nem akarja elkészíttetni a városi tanács. Ennek a következménye aztán, hogy az aléptmény már is megrongálódott. Ezért az indokolatlan késedelemért érdemes volna felelősségre vonni a mulasztó közeget a köztörvényhatósági bizottság legközelebbi gyűlésén.

— Szegediek a vértanuk szobránál.

Mint értesülünk, kegyeletes zarandoklást akar rendezni október 6-án nagyobb szegedi uri társaság Aradra ahol egy a 13 vértanu vesztőhelyén emelt emléket, mint a szabadságszobrot koszorúzza meg. A zarandoklás október 6-án történnék. A hajnali vonattal indulás, az esti vonattal visszatérés.

— Sajtópörünk.

A dorosmai gyógyszerár közismert ügyéből kifolyólag tudvalevőleg két sajtó- és két rágalmozási pert indított *Karcsai* Aladár gyógyszerész ifj. *Czékus* Ferencz a függetlenségi és 48-as párt elnöke és *Rostkowitz* Arthur pártjegyző, lapunk szerkesztője ellen. Az utóbbi sajtópörben a szegedi törvényszék szeptember 1-én tartotta meg a végtargyalást és miután személyesen védekező szerkesztőnek az előterjesztéseit, t. i. hogy a gyógyszerész közmegegyezésben eljáró egyén, tehát az ügye esküdtsek előtt tárgyalandó és hogy a tanukat kihallgassák, elutasította, — előre látható volt, hogy a bíróság marasztaló ítéletet fog hozni. Így is történt. Kétszáz korona fő- és száz korona mellékbüntetésre ítélte a bíróság lapunk szerkesztőjét, aki elhárítása miatt főbbezést jelentett be. A sajtópörrel a „Szeged és Vidék” is közölt tudósítást, melyben írta, hogy: „Rostkowitz Arthur személyesen védekezett s a büntető perrendtartásban való meglepő jártaságának adta tanujelét.” Csodálatos, hogy a „Sz. és V.” bamul ezen, hiszen minden valamire való újságírónak ismerni kell a büntető perrendtartást és nagyon szomorú volna, ha az újságíró csak ügyvéd szájjal védekezhetne.

— Függetlenségi kör.

Sándorfalván e hó 8-án fog vegleg megalakulni a függetlenségi kör. Az alakuló ülésen a tapéi kerületi függetlenségi és 48-as párt részéről *Rostkowitz* Arthur pártjegyző fog megjelenni. Az alakuló kör elnökül *Czifrok* János vendéglőst őhajtjak megválasztani, aki díjtalanul ajánlott föl helyiséget a kör részére. Az alapszabályokat rövidesen felterjesztik a belügyi kormányhoz.

— Ha a kapitány ur mulat, akkor nincs záróra.

A minap történt, hogy a Kassavigadoban vidám zenészó hallatszott a tilalmi idő után is. A rendőrorjárat is meghallotta és beírt a mulatóba, mikor azonban az őriárat látta, hogy a cigányok éppen az egyik kapitányt huzzak, szépen eloldalogtak. Midőn ezt a szomszéd asztalnál ülő uri emberek látták, hevesen kikeltek ellene.

— Nekünk nem szabad, bennünket bejelentenek és megbírságot, de ha rendőrtisztviselő mulat, akkor szabad muzsikálni?

— Ha a kapitány ur mulat, akkor nincs záróra — telelte a bölcs és nyugodt öntudattal elleptek a sötét éjszakában és olyan vendéglőt kerestek, ahol nem mulatott rendőrtisztviselő és akit zárórahágásért nyugodni lélekkel föl-jelentettek masnap.

— Kész a vakok intézete.

A vakok és siketnémák intézete is elkészült. A cínos, kétemeletes palota a bécsi körön van. Sajnos, a diszes palotának nagy része nem az intézményt szolgálja. Az első emeletet az igazgató lakása foglalja el, amely igazán előkelő lakás és minden kényelemmel el van látva. A földszinten lakik a szolgál, az emeletben kap lakást a gondnok is. Hát a vakok és a siketnémáknak mi jut akkor? A második emelet vagy a pincé? Vagy talán a földszint igazgató és a szolgál kedvéért épít?

— Magyar viselet az internátusokban.

Szegeden igen sok tanuló van, amelyeknek tanulói egyenruhát viselniük még mindig többnyire izé-telen, osztrák stílusban van kényszerítve. Ez nem hűves így. A magyar viselet viseljenek magyar egyenruhát, a melyt az 48-as honédek viseltek. Ez a viselet is izé-telen.

viselet az. Bizunk a szegedi internátusok hazafias vezetőiben, hogy a magyar viseletet kötelezővé fogják tenni intézeteikben és ez által is igyekeznek a magyar viseletet terjeszteni. Milyen szép volna az, ha a perjamosi, délvidéki, vasuti és kereskedelmi iskolai internátus tanulói magyar ruhát viselnének. A többi diákok is azon lennének, hogy magyar ruhával cseréljék föl az osztrák, illetve nemzetközi divatot.

— **Czapik. J.** könyvkötészetének lapunk mai számában közölt hirdetésére ez uton is felhívjuk úgy a szülők, mint a tanuló ifjúság figyelmét.

— **Mire megvénülünk.** Az öregségnek sokszor keservek az évei, különösen ha a munkaképtelenség miatt beköszönt a hajléka a nyomor. Ezért még munkabíró férfikorában kell gondoskodni mindenkinek hogy öregségére is legyen mit a tejbe aprítani. Takarékoskodni kell. A legegyszerűbb módja ennek, ha üzletésztt vált magának mindenki a Bankegyesületnél (a Kass kávéházzal szemben) és magát heti egy vagy több korona befizetésre kötelezi. Ha szükségét szenved személyi hitel címén olcsó kölcsönt kap és a szövetkezet sorsjegynyeményeiben is részesedik.

— **Magyar fürdő élet.** A magyar fürdőkben, amint az eddigi kimutatásokból tapasztaljuk, az idén mintegy tízezerrel szaporodott a fürdővendégek száma, a mi szép eredmény. Különösen látogatottak voltak a székely fürdők. Sajnos azonban, az osztrák fürdők vendégforgalma sem csökkent és szomorúan kell tapasztalunk, hogy a vagyonosabb magyarok ezrével keresték föl az idén is az osztrák fürdőket. Ugyan mikor jön el az ideje annak, hogy a magyar nem viszi pénzét az — ellenségnek.

— Orvosi körökben már rég ismert tény, hogy a **Ferencz József keserűvíz** valamennyi hasonló vizet, tartós hashajtó hatása és említésre méltó kellemes ízénél fogva már kis adagban is tetemesen felülmulja. Kérjünk határozottan Ferencz József keserűvizet.

— **Mi hír a megyéből.** Kisteleken e hó 1-én leégett Tiszolczki Pál háza a melléképületekkel együtt; 2-án Pap András háza hamvadt el. Jó szerencse, hogy mind a kettő biztosítva volt. — Horgoson ugyancsak 2-án **Szakáll** István házara szállt a veres kakas és a melléképületekkel együtt elhamvasztotta. — Domonics Sándor kisteleki gazdának két lovat kötötték el ismeretlen tettesek. — Reich Herman tömörkényi szatócs kocsija a csanytelki töltésről lefordult. A szatócs lábát törte.

Szegény ember igazsága.

IV.

Kelemen Lajos erzsébetvárosi polgár ügyében, úgy látszik, se az ügyesség, se a bíróságok, se az igazságügyi kormány nem akar igazságot szolgáltatni, holott olyan kézzelfogható az a törvénytelenység, ami vele történt, hogy el sem szabadna utasítani. Miután tehát a bíróságok igazat nem szolgáltatnak neki, az esküdtszék előtt kell keresni igazat, mert azért a rettenetes igazságtalanságért, a melyet szenvedett, a válóhamisítónak és a jogtalan előnyhöz jutott magyar-francia biztosító társaságnak bünhődnie kell. Az ügyet el nem engedjük aludni és mentül nagyobb érzéketlenséget fog tanúsítani ez a társaság, annál kitartóbban fogjuk kényszeríteni a sajtóper megindítására.

Legutóljára Kelemen Lajos az alábbi feljelentést intézte a kolozsvári ügyészséghez:

„Folyó hóban voltam bator bűnvádi feljelentést tenni okirat és válóhamisítás miatt a magyar-francia biztosító társaság ellen, de mindezeidig abban semmi intézkedés nem történt, az ügynek sürgőssége tekintetéből és abból, miszerint feltételezhető, hogy a társaság a bűnügy elől meneküljön, feloszlik és vitorláit bevonja; mivel a részvényesek neveit nem is ismerem, mindezeidig történt költséges taradozásom füstbe menne ésők a törvény keze alól menekülnének, de teszem főképp azért, hogy az első alkalommal 1897-ben ugyanezen szellemben beadott bűnvádi feljelentésem is ha sorrendben tárgyalatott volna, eddig ellátást nyerhetett — tehát ha most a sorrenden kívüli eljárást kérem, nagyot nem kérek és az már a méltányosságból is megtehető és avval sem a lelkiismeret, sem a hivatali kötelezettség csorbát nem szenved.

Egy nyugalmat veszített ember az, ki a je-

lenben a legmélyebb tisztelettel kéri feljelentésében kért bűnvádi eljárásnak a lehető leggyorsabb és soronkívüli megindítását már csak azért is, hogy az oly sok időtől a becületes emberek közé számított urak érdemlett büntetésüket elvegyék és a társadalom azon kötelekéből végleg tisztassanak ki, hol oly sokáig jogtalanul érdemtelenül voltak és vannak.”

Hogy az igazságügyi kormány sem akar foglalkozni a vagyonából igazságtalanul kifosztott **Kelemen Lajos** ügyével, a következő leírata bizonyítja, melyet az erzsébetvárosi törvényszék elnökehez intézett:

„Kelemen Lajos erzsébetvárosi lakos hozzám újabban 23594/903. és 25279/903. szám alatt kérvényeket adott be.

Az elsőben megelőzően tett feljelentése tárgyában az eljárás megindítását kéri, esetleg korábban beadott 13 kérdőpontjára választ és ügyeinek elintézésére hivatott hatóság megjelölését kéri — az utóbbiban pedig a 21159/903. szám alatt kelt itteni rendelet nyomán nyert értesítésre utalással újból kéri a Magyar-Francia biztosító társaság igazgatósága ellen a bűnper újrafölvételét és az ügyben eljáró bírák ellen a büntető pert megindítani.

E két beadvány folytán fölhívom Elnök urat, értesítse Kelemen Lajost, hogy kérelmei tárgyában a 21159/903. szám alatt kiadott rendeletem szerint ezuttal sem intézkedhetem.

Egyben figyelmeztesse Elnök ur kérvényezőt, hogy jövőben hasonló tartalmu s újabb adatokat nélkülöző beadványai minden értesítés nélkül irattárba fognak tétetni.”

Erre a miniszteri leíratra a következő feltevéssel válaszolt Kelemen Lajos:

„Az erzsébetvárosi kir. törvényszéki Elnök urnak 112/903. számú értesítésének mellékletét képezett 23594/1903. számú választ kaptam, a melynek tartalma azt a határozott feltevésemet érlelte meg bennem, hogy a szeretett Magyarországnak nincs a szó szoros értelmében igazságügyminisztere, mert a ki van, az csak a név viselésével dicsekedhetik, Midőn e merész szót kimondom, teszem azon egyszerű okból, hogy ellenem a bűnvádi eljárás tétessék folyamatba, mialatt az igazságnak bekötött szeméről a köteleket levonjam és mintegy operáció által mint azoknak a szeméről a hályogot lementszem, akik a szemükön levő hályog miatt az igazságot látni nem tudták vagy nem akarták.

Nagyméltóságú miniszter Ur! a leíratból vonjon le oly konzekvenciát, a milyent ép akar, azzal egy cseppet sem törődöm, de igazságot érzetében léven, előnyt tartok fenn mindenkor magamnak szembe szállhatni a legnagyobb hatalommal is akkor, midőn mellettem szól az igazság és a közvélemény.

De a válasz azon passzusára „Egyben figyelmeztesse Elnök ur a kérelmezőt, — hogy a jövőben hasonló tartalmu és újabb adatokat nélkülöző beadványa minden értesítés nélkül irattárba fog tétetni” — arra csak annyit mondok, hogy én is kárba vesztetnek tekintek minden krajczárt, amit Nagyméltóságodhoz intézett kéréseim postadíjában fizettem, ha csak oly válasz nyerhető, amilyent nyertem.

Hogy újabb adatokkal nem szolgálhatok, az onnan van, hogy még gyilkolás, nyílt utcai megtamadás nem ért és ha tan ezt várja Nagyméltóságod, úgy soká kell várnia, ha nem elég adat volt az, mit eddig feltártam, úgy sajnálattal kell kimondanom, hogy a ki oly hatalmas büntény után még adatokat kíván, agylágyulásban szenved és annak a még kétszer annyi új adat sem volna elég, hogy észbeli képességeit fogva az igazság érdekében tudhasson és akarjon cselekedni. — A ki annyi büntény elősorolása után terhelő adatokat nem talál, az bizonyára a jeles biztosító társaságban részvényes s ha igen, akkor meg is érdemli egy családot nem hat évig, hanem éppen a világ végeig kinezni, mert a rajtam jogtalanul végrehajtott összegből minden részvényre egy fillér jut s egy fillér megerdemli a hamisítást, csalást, lopást és rablást.

Feltételezem azt, hogy miután ezen iratomban is újabb adatokkal mint a benyújtottak szolgálai épenséggel nem tudok, ez levéltárba lesz helyezve, amiért is, hogy a holt betűknek a hosszan tartó maganyosság unalmas ne legyen, hozza mellékelem ez újságlapot a czéltől, hogy időnk multával, ha az utókor buvázkodni fog a levéltárakban, érdekes dolgok telfedezhetőse vé-

gett láthassa, hogy a 20. században Magyarországon milyen volt az igazságszolgáltatás az alsó fórumtól a legfelsőbb fórumig, a mi hiszem, kedves meglepetésül fog szolgálni a buvázkodónak.

Igazságom kideríthetése végett megnyertem egy tekintélynek örvendő es mindenki által partkülönbség nélkül tisztelt képviselőt arra, hogy mihelyt alkalmá leend az országgházban Nagyméltóságodat — ha még akkor is bársonyszékét üli mint most — interpellálni fogja az ügynek mikénti elintézéséről, ki tudomással birt az ügynek kezdettől a jelen stádiumaig, hogy akkor miként fog védekezni a törvény keretén belül, arra igazán kíváncsi vagyok.

Nagyméltóságú Miniszter ur! hogy jelen fáradtsággal megszerkesztett iratom csak úgy egyszerűen levéltárba a porlepte akták közzé ne kerüljön és arról senkinek tudomása ne legyen, gondoskodni fogok, hogy a hírlapokba is megjelenjék mulatságszerzés és tanulság végett, és legfőképp azért, mert hiszem, hogy az inkriminált cikkért sajtópör lesz ellenem indítva és esküdtszék elé vihetem az egész ügyemet, amión is védelmem nem védelem, hanem támadás leend minden irányban és mindenki ellen, kik az igazságot elnyomni akarták.”

Innen-onnan.

(Az új bakanóta.)

Kaszárnyában gombamódra teremnek az új nóták. Sok szegény bakanak a szívéből fakadnak. Ime a legújabb:

Magos a kaszárnya,

Előtte a strazsa.

„Strázsá uram, az egekre károm
Barna honvéd a szeretőm neköm,
Éreszsön hozzája.”

„Nem löhet az lányom,

Kaszárnyába jární.”

„Tudom én azt, de mikor a rózsám
Paczérsájnjal ritkan gyühet hozzám,
Nehéz azt kivarní.”

(Ne znam magyarszki.)

Rác legények nagy számmal szolgálnak a szegedi 5. honvéd gyalogezredben. A java része tud is, ért is magyarul, de a világért sem arulná el. A tiszték hiába beszélnek hozzá, az ebadtája csak ingatja a fejét és mondja:

— Ne znam magyarszki

Az egyik hadnagyot nagyon bosszantotta ez. Elhatározta, hogy a rác legényekből kicsalja a magyar szót.

Mikor kivonult a század a gyakorló térre, így szólt:

— Aki nem tud magyarul, lépjen ki a sorbul.

Ki is lépett vagy harmincz.

— No jól van. A raczok külön gyakorlatozzanak, a magyarok pedig pihenjenek, hiszen ugyis értik a vezényszót.

Nagyot nyelt a racz altiszt, de hát a parancsot teljesítenie kellett. Alig térült-fordult azonban a hadnagy, látja, hogy a rác altiszt is pihenteti a véreit. Nosza, kérdőre vonja mindjárt.

— Tudnak már mindent — jelentette az altiszt.

— No hát lássuk csak — és a hadnagy átvette a vezényletét.

Persze, a rác legények nem tudtak semmit. Lett is olyan parázs gyakorlatozás, hogy öröm volt nezni. Majd a nyelvükre léptek a rác legények, de még a rác altiszt is

Masnap megint a század elé állt a hadnagy.

— Aki nem tud magyarul, lépjen ki a sorbul — mondta.

De bizony a sorbul nem lépett ki egyetlen rác legény se.

Csoda történt. A rác legények olyan szépen tudtak magyarul, mint a viztolyas, sőt hazamenet teli tudóval tujtak a magyar nótákat...

(Korcsmáros-vizaga.)

L. Ottó barátunk vidám legény. Tere sz dolgait jól ismeri a czimboraság. Legutóbb elhatározta, hogy leteszi a korcsmáros-vizgat és e czélra 29 literes konyakos hordóját megtöltötte jóféle buczkaival. Husz liter bort el is adott belőle nyomban jó haszonra. A többire pedig meginvitálta a barátait, akik megittak 9

liter helyett 14 litert es — uramfia — Ottó barátunk hordójában még maradt is vagy 6 liter bor.

Erre a vizsgáló bizottság elnöke kijelentette, hogy Ottó barátunk *kitüntetéssel* tette le a koresmaros-vizsgát.

(János nyelvel.)

— Letelt már a nyári pihenő a torony alatt, kezdődik az őszi

— Szőőncsés embőr ez a Gegő. Tavaly kápolnat építettek a földjére, jövőre kaszinót, tündőt és parkot, nemsokára pedig főkvárházát is kap.

— Singer Matyi se jó érezheti magát, a mióta a szabadkai kollegának a nyakára vetették a hurkot.

— Ez az Albert nagyon begombolyozott mostanában. Nem tudja, hogy ki lösz az új miniszterelnök.

Gyere pajtás,

menjünk a „Fehér kakas“ vendéglő (a régi Kis Palcsi) kerthelyiségebe, ott jó házas ételeket és jó bort kapunk.

Abonensek jutányosan vállaltatnak, szintugy társaságok figyelmes kiszolgálásban részesülnek . . . . .

Utcai kimérésre siller 28, fehér rizling 32, nagy burgundi 40, vörös bor 50 krajczár literenkint . . . . .

Ugyanott eladó a Szeged felsőközponon levő (volt városi szőlőtelep) tíz hold szőlő (1600 □ öl) akár egészben, akár két holdas részletekben . . . . .

Tudakozódhatni a nap bármely szakában. Cim: **Kürthy Elekné**, Kölcsey-utca 4. Szeged . . . . .

ASZTALOS-ÜZLET ÁTHELYEZÉS.

Tisztelettel értesitem a nagy érdemű közönséget, hogy

asztalos műhelyemet

megnagyobbítva és azt mindeféle asztalos munkákra újonnan berendezve

Bocskay-utca 5. szám alá

helyeztem át

Elfogadok teljes lakásberendezéseket, valamint minden az asztalos szakmába vágó megrendeléseket stilszerű kivitelben és mérsékelt árak mellett ugy helyben mint vidéken.

A nagy érdemű közönség szíves pártfogását kérve, maradtam

kiváló tisztelettel

Könyves Eászió

asztalos-mester.

Kérjen ön csak

Selle és

& Kary-féle

Fredin

A legjobb fénymáz

mindenféle cipőbőröz
sárga és fekete

Különösen ajánlatos a
Boxcall, Oscaria, chevreaux és lackcipőkhöz.

Wien, XII/1.

Női kereskedelmi tanfolyamot

végzett, szép írásu, keresztény ur leány ajánkozik irodába vagy kis gyermekek mellé szerény feltételek mellett Czim B. I. 21. postrestante Szeged.

Lengyel Lőrincz

os és kir. udvari butorgyáros
újonnan, modern berendezett műasztalossága
SZE - ED, Vadász-utca 2. sz.

Elvállal a legjutányosabb ár mellett kizárólag szolid kivitelben, előadott vagy saját tervek szerint egyes butorok vagy egész berendezés készítését. Klauzál-téri fényesen berendezett butor aruházában pedig kész butorokból állandó kiállítás van.

Legjobb fémtisztító-szer

volt és marad is az

AMOR

fémtisztító.

Háztartásban nélkülözhetetlen. Kapható mindenütt 14, 20 és 30 filléres dobozokban. Gyár: Lubszkynski & társa Berlin (Germania) NO.

Figyelni az AMOR védjegyre!

Czapik J.

Báró Jósika-utca

24. szám o o o

Könyvnyomdája és

Könyvkötészete. o

Az iskolai idény

alkalmából készít:

füzeteket, o o o o

diáriumokat, o o

szótárakat stb o o

Iskolakönyvek

kötés 10 kr-tól

feljebb elvállalja.

Hölgyek figyelmébe!

A női szépség legfőbb kelleke

a szép arc, a dus hajzat és tiszta fogak.

Hogy ez meglegyen, használtassék az arcbőr ápolására legkiválóbb készítmény, a elegáns hölgyek kiválóan kedvelt szépítőszere

az orgona-crém

Minden eddig készített szerek között a legfinomabb készítmény, mivel nem zsiradék. Kis tégely 1 kor, nagy 1 kor. 60 fill., szappan 70 fill., powder színben kis doboz 1 kor., nagy 2 korona.

ellen és hajkorpa elmulasztására, min hajnövést előmozdító szer, legmegbizhatóbb a dícsőre le- **bojtorján hajszesz,** vélekkel kitüntetett ára 2 korona, Chinin hajviz, ára 1 korona 20 fill. Tanno Chinin Pomade ára 1 korona 20 fill. A fogak tisztán és ép állapotban tartásához legjobb a Szalicy-fogviz, ára 1 kor. 20 fill. és Menthia Fogpor, ára 1 kor. Mind e szerek egyedül valódi minőségben kaphatók

Barcsay Károly gyógyszerárában

Szeged, zöldség-piacz, Széchenyi-tér 12. szám.

Üzletáthelyezés.

Tisztelettel tudatjuk a n. é. közönséggel, hogy

hadfelszerelési és egyenruházati intézetünket

Kárász-utca 10. sz. alá, a Gaál-féle házba helyeztük át.

Nemes L. és Társa.

ÚJ ZÁLOGINTÉZET SZEGEDEN.

A »Bankegyesület, mint szövetkezet« Szegeden

zálogüzletét

megnyitotta és a legelőnyösebb feltételek mellett ad kölcsönöket:

Ruhaneműekre . . .

Ékszerekre . . .

Értékpapirokra és

Jugóságokra . . .

Szegeden, Erdélyi-Deutsch palota Kass víjadoval szemben.

Üzleti órák:

délutól 9—1 óráig délután 3—6 óráig

Vadászok figyelmébe

ajánlom dúsan felszerelt fegyverraktáramat. Fegyvereim kitűnően hordanak és a legújabb szerkezetűek. Fegyverraktáram mindenkor megtekinthető.

Tisztelettel

Sebők Mihály,

Szeged, Széchenyi-tér, Jerny-ház.

